

nen, om det egentlig burde være mere vidtgående.

Det er indlysende, som lovforslaget også vil sikre, at primærproducenter har et ansvar for de produkter, de fremstiller. Det forholder sig jo ikke sådan, som italienerne efter sigende har hævdet, nemlig at Gud har lavet kornet på marken, og derfor kan vi ikke pålægge et producentansvar for landbrugsprodukter.

Når det drejer sig om landbrug i dag, bruges der så mange kemiske stoffer og manipulationer med naturen, at det burde være indlysende, at producenten må tage et ansvar for det producerede. Men det store spørgsmål er så, om producentens ansvar bør stoppe, hvis bare vedkommende overholder myndighedernes krav. Folketinget kunne jo også pålægge producenten at bære den såkaldte udviklingsrisiko.

En udviklingsskade ved et produkt er en defekt, som det ikke var teknisk eller videnskabeligt muligt at opdage ved hjælp af offentligt tilgængelig viden på det tidspunkt, hvor produktet blev sat i omsætning. Producenten af et sådant produkt er ansvarsfri, både efter EF-direktivet om produktansvar og efter de danske produktansvarsregler og retspraksis, men medlemsstaterne kan, som fru Anne Baastrup også var inde på, ifølge direktivets artikel 15 beslutte, at udviklingsskader i deres land skal være omfattet af EU-reglerne om produktansvar. Det er de i Norge og Finland, som har nationale regler om udviklingsskader.

Det, som man så kan overveje, er, om man skal pålægge producenten udviklingsrisikoen, eller om det vil føre til, at myndighederne slækker på deres godkendelsesprocedure, for det vil selvfølgelig ikke være godt. Det bør til hver en tid være myndighedernes ansvar, at befolkningen ikke udsættes for sygdomsfremkaldende forhold. Enhedslisten ønsker ikke at bidrage til at flytte ansvaret fra myndighederne til producenterne ved at indføre produktansvar for udviklingsskader eller igangsætte en udvikling, der kan føre til det, men det, der kan opnås ved at pålægge primærproducenterne ansvaret for udviklingsskader, er måske, at producenterne bliver mere varsomme og tilbageholdende med at fikle så meget med kemiske stoffer i fremstillingen af primærprodukter og selvfølgelig især ved fremstilling af forarbejdede produkter.

Inden for jordbruget fifies der med brug af insektmidler, svampemidler, vækstregulerende midler, enzymer og tungmetaller i foderet og ikke mindst med gensplejsning. Også inden for

dambruget ser vi brug af antibiotika og vacciner af fisk. Ikke mindst brugen af gensplejsede afgrøder, hvor pollen fra GMO-marker nemt vil kunne sprede sig til almindelige marker eller vilde planter, er bekymrende, så hvis nu producenterne senere kunne rettsforfølges for udviklingsskader, ville de vel – forhåbentlig – holde lidt mere igen.

Men det store problem er som sagt, om et ansvar for udviklingsskader vil underminere myndighedernes ansvar og underminere, at Folketinget sørger for, at myndighederne også påtager sig det ansvar. Det er det dilemma, som vi vil bruge udvalgsarbejdet til at kigge nærmere på og forsøge at få endeligt afklaret.

Fjerde næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg vil godt lige gøre opmærksom på, at om ca. 10 minutter skulle der egentlig være frokostpause, men jeg har bestemt, da der kun er dette lovforslag og så et tilbage, at forhandlingen fortsætter, og derefter slutter Folketingets møde for i dag. Det er bare lige, så ordførerne er klar over det.

Tom Behnke (FRI):

Frihed 2000 er positivt indstillet over for forslaget her. Ihukommende hvad jeg sagde under det sidste lovforslag i en af bemærkningerne, så er dette lovforslag jo netop kendetegnet ved, at man samler de regler, der naturligt hører sammen, i den samme lov, således at man ikke skal stå og vurdere, om det er den ene lovgivning eller den anden lovgivning, man skal tage fat i; alt efter på hvilket stade f.eks. en ko er, fra den er levende, til den bliver slagtet, til den bliver forarbejdet, til den ligger i køledisken, men at det er en og samme lov. Derfor synes vi, at det er logisk, det er rigtigt set, og det er godt, at vi nu får samlet det hele i produktansvarsloven, samlet ét sted, én lovgivning, man kan forholde sig til.

Det burde ministeren gøre med alle sine lovforslag. Det kan være, det kommer. Det kan være, det her er det første i rækken. Det kan også være, at ministeren får rettet op på det forrige lovforslag, og at vi også får den logiske sammenhæng dér, men det her det er i hvert fald ualmindelig positivt, og med hensyn til indholdet i øvrigt i forslaget synes vi også, det er helt relevant, at netop ansvaret her kommer til at gøre sig gældende.

Så var hr. Søren Søndergaard inde på udviklingsskader, og blot for at ministeren har en